

**ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА
В УМОВАХ ФГ «ОСТРІВ -97» РАДОМИШЛЬСЬКОГО РАЙОНУ
ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

*І.О. Воронкова, студентка V курсу факультету ТВППТ**

Житомирський національний агроекологічний університет

У статті розглянуто особливості годівлі та виробництва молока корів української чорно-рябої молочної породи в умовах фермерського господарства. Найкращими параметрами молочної продуктивності, серед обстежених корів, характеризуються тварини I дослідної групи (селекційного ядра). Їх надій за 305 днів лактації склав 6134 кг молока, вміст жиру в молоці 3,70 %, молочний жир – 229,7 кг, відносна молочність – 1078 кг.

Ключові слова: фермерське господарство, особливості годівлі, технологія виробництва молока, вміст жиру в молоці, молочний жир, відносна молочність, раціон, корови української-чорно-рябої молочної породи.

Постановка проблеми. Для значного підвищення продуктивності худоби важливою є організація достатньої й повноцінної годівлі. Збалансовані за всіма поживними речовинами і енергією раціони підвищують продуктивність тварин на 25-30%, знижують витрати кормів на 30-35%, а собівартість виробництва продукції – на 20% [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Підвищення молочної продуктивності стада необхідно досягати передусім раціоналізацією та удосконаленням годівлі й утриманням корів. Як відомо, джерелом утворення молока є поживні речовини, які одержують тварини з кормами. Тому серед важливих факторів середовища, що впливають на продуктивність корів є рівень удою, вміст жиру і білка в молоці – на першому місці знаходяться корми.

* Науковий керівник – канд. с-г. наук, доцент Мамченко В.Ю.

Спрямована годівля є найбільш ефективним засобом підвищення молочної продуктивності корів [2, 3].

Доведено, що за різної продуктивності, стадії лактації та віку, організм корови потребує різного рівня годівлі.

Енергетичне живлення корів пов'язане із загальним обміном речовин, через це потребу їх в енергії необхідно розглядати з урахуванням структури поживних речовин в раціоні та стану корови в даний час.

Продуктивність стада залежать не тільки від породи корів, племінної роботи з ним, але і від рівня їх годівлі. Рівень годівлі корів визначається сумою поживних речовин корму, який згодовується протягом року чи в інший проміжок часу [4].

Коровам, яких роздоюють, кормів дають більше, ніж потрібно за нормами. Неправильно, коли норму кормів для них встановлюють на фактичній надій, за такого способу годівлі не може бути роздою. Як правило, у високопродуктивних корів при годівлі за нормою після максимального удою з перебігом лактації удій падає швидше, ніж при збільшених нормах кормів. При складанні раціонів для корів слід враховувати фактичній надій і якість молока, а також додатково корми на підвищення надоїв. Корми на роздоювання у раціон додають поступово, протягом 2-4 днів [5].

Малопродуктивні корови найбільший надій молока дають переважно на 15-25-й день після отелення, а у високопродуктивних у більшості випадків такі надої спостерігаються у другому, третьому, а то й на четвертому місяці лактації.

Постановка завдання. Основними завданнями в роботі було проаналізувати особливості годівлі та технологію виробництва молока в умовах ФГ «Острів-97» Радомишльського району Житомирської області. У господарстві розроблені раціони для всіх статево-вікових груп великої рогатої худоби. Дійним коровам згодовують 25 кг силосу, 15 кг сінажу, 3,5-4 кг сіна, 0,8-1,2 кг меляси, від 3,5 до 8,5 кг концентрованих кормів.

Годівля корів в господарстві проводиться з кормового столу.

Матеріал і методика. Дослідження проводились в 2016 році в умовах ФГ «Острів-97» Радомишльського району Житомирської області. В результаті цього було проаналізовано годівлю дійних корів та особливості виробництва молока.

Об'єкт досліджень: дійні корови української чорно-рябої молочної породи.
Предметом досліджень є: різноманітні корми та добавки, які використовуються в годівлі тварин в умовах фермерського господарства.

Результати досліджень. Корми тварин споживають із кормових столів, розташованих відокремлено від боксів, доять їх у доїльній залі. Роздають корми за допомогою мобільних (типу КТУ-10, кормороздавачів-змішувачів). Роздавання кормів тваринам за допомогою мобільних засобів вважається доцільним, тому, що при цьому ефективніше використовується для транспортування, приготування і роздавання кормів тільки мобільний агрегат. Нижче наведений раціон для дійних корів з живою масою 600 кг, середньодобовим надоем 22 кг (табл. 1).

Таблиця 1

Середньодобовий раціон для дійних корів. Жива маса 600 кг, надій 22 кг

Корми і поживні речовини	Кількість, кг	Вміст кормів в %
1	2	3
Силос кукурудзяний	24,9	29
Сінаж різнотравний	15,3	29
Сіно еспарцету	3,6	12
Меяса кормова	1,2	5,0
Макуха соняшникова	1,4	9,0
Дерть вівсяна	0,3	2,0
Дерть пшениці+жита+ячменю	0,5	2,0
Дерть кукурудзяна	1,5	12
Вуглекислий цинк, г	0,92435	-
Вуглекислий кобальт, г	0,02222	-
Вуглекисла мідь, г	0,05787	-
Міститься в раціоні:		
Кормових одиниць	16,3	16,3
Обмінної енергії, МДж	189	186
Сухої речовини, кг	19,7	19,2
Сирого протеїну, г	2565	2480

1	2	3
Перетравного протеїну, г	1665	1614
Сирий жир, г	550	586
Сирої клітковини, г	4530	5400
Крохмаль, г	2390	1790
Цукор, г	1590	1480
Кальцій, г	118	129
Фосфор, г	84	54
Залізо, мг	1300	3025
Марганцю, мг	1020	708
Мідь, мг	155	146
Цинк, мг	1020	996
Кобальт, мг	12,3	14,8
Каротин, мг	730	714
Вітамін Д, МО	16,3	18,9
Вітамін Е, мг	650	1800

Невід'ємною складовою технології виробництва молока є процес видоювання корів. Від того, як він здійснюється, значною мірою залежить кількість молока і стан здоров'я вимені корови та тривалість її продуктивної експлуатації. До машинного доїння корів слід привчити завчасно і поступово. У перші 3-4 дні доїльний апарат вмикають в роботу, встановлюючи його поруч, а тварину при цьому доять вручну. Після звикання корів до вигляду і шуму апарату оператор повинен обережно робити спроби надіти доїльні стакани апарату на соски її вимені. В наступні 3-4 дні слід уважно слідкувати за реакцією тварини на машинне доїння, а також на повноту видоювання та стан долей вимені [6].

Доїння корів в умовах фермерського господарства проводять за допомогою доїльної установки «Ялинка». Охолодження молока відбувається в танках.

В таблиці 2 наведена жива маса та молочна продуктивність корів.

Наші дослідження показали, що виявлені суттєві відмінності за живою масою та молочною продуктивністю між тваринами дослідних груп. Найкращими параметрами молочної продуктивності, серед обстежених корів, характеризуються тварини I дослідної групи (селекційного ядра). Їх надій за 305

днів лактації склав 6134 кг молока, вміст жиру в молоці 3,70 %, молочний жир – 229,7 кг, відносна молочність – 1078 кг.

Таблиця 2

Жива маса та молочна продуктивність корів різного рівня продуктивності

Показники, одиниці виміру	Розподіл тварин на групи			По стаду
	селекційне ядро (I група)	виробнича група (II група)	селекційний брак (III група)	
Поголів'я, гол.	26	48	26	100
Жива маса, кг	534 ±8,5	514 ±7,5	518 ±9,6	520 ±4,9
Тривалість лактації, днів	364,7 ±8,96	349,6 ±7,67	312,9 ±8,07	344,0 ±5,17
Надій за 305 днів лактації, кг	6134 ±96,7	5184 ±85,2	4216 ±114,9	5179 ±89,2
Жирномолочність, %	3,70 ±0,05	3,65 ±0,05	3,50 ±0,06	3,61 ±0,03
Молочний жир, кг	229,7 ±3,44	186,9 ±2,04	144,3 ±3,14	186,9 ±3,46
Відносна молочність, кг	1078 ±18,1	915 ±15,2	702 ±19,7	902 ±16,9

Найгіршими параметрами молочної продуктивності, серед обстежених тварин, характеризувались тварини III групи – селекційний брак. Їх надій за 305 днів лактації склав 4216 кг, вміст жиру в молоці 3,50 %, молочний жир – 144,3 кг, відносна молочність – 702 кг. Найбільшу живу масу 534 кг мали первістки I групи з найвищою молочною продуктивністю молочної продуктивності, тварин II та III дослідних груп за цим показником поступалися.

Висновки:

1. Загальна кількість дійних корів в умовах фермерського господарства – 270 голів. Середньорічний надій на корову-6500 кг.
2. Підготовка до згодовування та роздача кормів проводиться механізовано за допомогою змішувача “Triolet Solemix 2 тип 12 VL”, який подає корми на кормовий стіл. Зерно обробляють за допомогою екструдера.
3. У господарстві розроблені раціони для всіх статево-вікових груп великої рогатої худоби. Дійним коровам згодовують 25 кг силосу, 15 кг сінажу, 3,5-4 кг сіна, 0,8-1,2 кг меляси, від 3,5 до 8,5 кг концентрованих кормів.

4. Доїння корів в умовах фермерського господарства проводять за допомогою доїльної установки «Ялинка». Охолодження молока відбувається в танках.
5. Найкращими параметрами молочної продуктивності, серед обстежених корів, характеризуються тварини I дослідної групи (селекційного ядра). Їх надій за 305 днів лактації склав 6134 кг молока, вміст жиру в молоці 3,70 %, молочний жир – 229,7 кг, відносна молочність – 1078 кг.

Перспективи подальших досліджень. У перспективі плануємо обґрунтувати економічну ефективність галузі молочного скотарства в умовах фермерського господарства.

Список використаних джерел

1. Богданов Г.А. Кормление с.-х. животных / Г.А. Богданов. – М. : Колос, 1990. – С. 23-43.
2. Бузун І.А. Поточкові технології виробництва молока та м'яса / І.А. Бузун – К. : Урожай, 1989. – С. 167-189.
3. Вінничук Д.Т. Шляхи підвищення продуктивності молочних стад. / Д.Т. Вінничук. – К. : Урожай, 1991. – С. 185-187.
4. Годівля сільськогосподарських тварин : підручник / І.І. Ібатуллін, Д.О. Мельничук., Г.О. Богданов та ін. / Вінниця : Нова Книга, 2007. – С. 134-143.
5. Денисов Н.И. Кормление высокопродуктивных коров./ Н.И. Денисов – М. : Россельхозиздат, 1982. – 120 с.
6. Довідник зооінженера / М.І. Машкін, Д.І. Барановський, О.І. Сокол та ін. – К. : Урожай, 1962. – 317-320 с.